

محسن پاک‌آیین

کارشناس مسائل بین‌الملل

به دنبال تحولات سوریه و سقوط بشار اسد، برخی از افراد، این تحولات را مشوق ترکیه و اردوغان برای بازکردن مجدد پرونده راه‌گذر زنگرور در قفقاز دانسته و معتقدند فرصت تازه‌ای برای بهره‌برداری از پیامدهای منطقه‌ای برای بازگشایی زنگرور فراهم شده‌است. در این ارتباط نکات زیر می‌تواند مورد توجه قرار گیرد. میان کارشناسان منطقه، در اینکه ترکیه با رها به دلیل سیاست‌های اشتباه در عرصه سیاست خارجی و در قبال همسایگان، منافع ملی خود را دچار خسارت کرده‌است، اتفاق نظر وجود دارد. ورود ترکیه به تحولات اخیر سوریه و اشغال بخشی از تمامیت ارضی این کشور که همسو با طرح آمریکایی – صهیونیستی بود، در زمره خطاهای محاسباتی آنکارا محاسبه شده و احتمال داده می‌شود که ترکیه از باتلاق سوریه، بی‌روزمندانه خارج نشود. در حوزه قفقاز نیز با رها ترکیه برای بازگشایی راه‌گذر زنگرور، به تحریک جمهوری آذربایجان پرداخت و به دنبال نقض تمامیت ارضی ارمنستان بود که در نهایت باکو و ایروان بی‌اعتنا به تحرکات ترکیه، راه مذاکره و حل اختلافات از طریق احترام به تمامیت ارضی طرف مقابل را برگزیدند. ترکیه با بنده اصلی تحولات قفقاز بود و نه تنها نتوانست روابط خود را ارمنستان را عادی سازد بلکه برای باز کردن راه زنگرور و تغییر مرزهای بین‌المللی هم ناکام بود. گذرگاه زنگرور جاده‌ای است که جمهوری آذربایجان را به نخجوان متصل می‌کند و این گذرگاه از داخل خاک ارمنستان عبور کرده، در تمامیت ارضی این کشور است و هرگونه تردد در آن، با اعمال حاکمیت ارمنستان ممکن خواهد بود. در یکی از بنده‌های توافقنامه صلح مسکو که سال ۲۰۲۰ بین ارمنستان و آذربایجان و با حضور پوپتین امضا شد، گفته شده که طرفین باید از راه‌های مواصلاتی رفع انسداد کنند و رفع انسداد از راه‌های ارتباطی، تنها منحصراً به مسیر زنگرور نیست. رفع انسداد از مسیرهای ارتباطی، باز کردن راه‌های ارمنستان به ایران از مسیر جمهوری آذربایجان و امکان دسترسی به استرا و بیله‌سوار و همچنین امکان دسترسی ارمنستان به جلفا در ایران از مسیر نخجوان راه‌شامل می‌شود. اگر ترکیه بخواهد از مسیر زنگرور استفاده کند، باید از راه ارمنستان به دریای سیاه از مسیر شمال ترکیه نیز رفع انسداد کند. رفع انسداد از مسیرهای مواصلاتی از جمله باز شدن زنگرور یک اقدام فوری و سهل‌الوصول نیست و مستلزم مذاکرات طولانی و سخت‌میان کشورهای ارمنستان، آذربایجان و ترکیه است. به دلیل سختی مذاکرات برای رفع انسداد از مسیرهای ارتباطی و اختلاف نظر جدی میان بازیگران ذیعنف، جمهوری‌های آذربایجان و ارمنستان این موضوع را از دستاور کرام مذاکرات صلح خارج کرده و به آینده موکول کرده‌اند. لذا به نتیجه رسیدن مذاکرات برای بازگشایی این گذرگاه، آنگونه که ترکیه می‌خواهد امکان‌پذیر نیست و در مقطع فعلی که ترکیه وارد باتلاق سوریه شده، قدرت مانور خود در نقاط دیگر جهان از جمله قفقاز را از دست داده‌است. در این مقطع مزاحمتی که ترکیه می‌تواند برای کشورهای این حوزه قفقاز ایجاد کند این است که نتوان نظامی تکفیری‌های مستقر در سوریه را با استخدام نیرو از کشورهای قفقاز و به‌خصوص آذربایجان، تقویت کند. ترکیه در سال‌های قبل نیز بی‌س از ظهور داعش و القاعده با توجه به نفوذ مبلغین خود در جمهوری آذربایجان بیش از یک هزار نفر از جوانان اهل سنت این کشور را فریب داد و استخدام کرد، در افغانستان روسیه آموزش داد و سپس از مسیر کشور خود به سوریه و برای پیوستن به داعش اعزام کرد. در جنگ دوم قریب‌بین ۲۰۱۴، ترکیه بخشی از تکفیری‌ها را برای حمایت از جمهوری آذربایجان به جنگ با ارمنستان فرستاد که البته با هشدار ایران و توجه جمهوری آذربایجان به این ترند آنکارا، تکفیری‌ها از حوالی مرزهای ایران دور شدند. ممکن است در این مقطع نیز ترکیه برای حمایت تحریرالاشام در منطقه قفقاز جنوبی فعال شود. البته این اقدام ترکیه با واکنش منفی آذربایجان و بقیه کشورهای قفقاز مواجه خواهد شد. کنه‌آذربایجان اگرچه ترکیه برنامه‌ای بلندمدت در عرصه سیاست خارجی ندارد و عموماً به سیاست‌های مقطعی دلبسته است اما لازم است تحولات این کشور در قفقاز جنوبی به دقت رصد شده و طی رایزنی با کشورهای این حوزه به خصوص جمهوری آذربایجان، از استقرار امنیت و ثبات در قفقاز جنوبی حمایت شود.

خبر

«جامعه‌رو حانیت انقلابی» اعلام موجودیت کرد

یکی از مهم‌ترین نقد‌هایی که در سال‌های اخیر درباره فعالیت روحانیون ابراز می‌شود، فعالیت این قشر در همه حوزه‌های مرتبط و غیر مرتبط است. اخیراً یکی از روحانیون در تلویزیون اظهار کرد که اگر فلان مقدار پول در اختیار داشته باشد می‌تواند ایران را به «ابردرت» با بازی‌های رایانه‌ای تبدیل کند. صرف نظر از اینکه آیا امکان دارد کشوری، شهری و یا جایی به عنوان ابرقدرت بازی‌های رایانه‌ای شناخته شود یا نه، صحت بر سر قرار گرفتن در جایگاه‌های تخصصی است. اخیراً یک گروه جدید متشکل از روحانیون اعلام موجودیت کرده‌است. مرتضی استقامت از شروع به فعالیت تشکیلی جدیدی با عنوان «جامعه‌رو حانیت انقلابی» خبر داد و اظهار کرد: هدف ما تحقق اصول و آرمان‌های امام‌را حل و رهبری کلان و در راستای منشور روحانیت و سیاست‌های انقلاب نظام، فعالیت می‌کنیم. به روایت ایسنا، سخنگوی این تشکل افزود: این مجموعه جزوی از زنان و مردان طلبه تشکیل شده و با تأکید بر سیاست‌های کلان نظام و منویات رهبری، هیچ‌گونه وابستگی به دسته‌بندی‌های و احزاب سیاسی ندارد و در راستای مشارکت و هم‌افزایی با گروه‌های جهادی و جزوی در سطح کشور و برای انسجام بخشی و توانمندسازی گروه‌های انقلابی و جهادی بر فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی متمرکز است.

غلامعلی دهقان در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

هاشمی تلاقی سه نسل اول

دوم و سوم انقلاب بود

هاشمی هم فرمانده جنگ بود هم فرمانده صلح

اندیشه هاشمی همچنان توسط

دوستداران ایشان ادامه دارد

دوشنبه
سال هشتم
شماره ۱۷
۲۰۱۵
۵ ربیع ۱۴۳۶ / ژانویه ۲۰۲۵

armanmeli.ir

آرمان ملی- احسان انصاری: در آستانه نوزدهم دی ماه سالروز درگذشت آیت‌الله هاشمی قرار داریم. چهره برجسته تاریخ معاصر ایران که همزمان دو وجه تاریخ‌سازی و بازیگری تاریخ را با خود داشت. و جوهی که در کمتر رهبران سیاسی انقلاب ۵۷ وجود داشت. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی اندیشه‌ها و تأثیرگذاری آیت‌الله هاشمی در دوران پس از انقلاب با غلامعلی دهقان استادیار دانشگاه و فعال سیاسی گفت‌وگو کرده‌است. دهقان در این زمینه معتقد است: «هاشمی رفسنجانی تلافی سه نسل اول، دوم و سوم انقلاب بود و به خوبی می‌شد در تشیع جنازه تاریخی او حضور سه نسل را شاهد بود. تلاش می‌کرد در سیاست داخلی اعتدال‌گرایی

حضور سه نسل را شاهد بود. او تلاش می‌کرد در سیاست داخلی اعتدال‌گرایی را به یک جریان غالب تبدیل کند و هرجا احساس می‌شد تندروی در حال چیره شدن است تلاش می‌کرد خط اعتدال برگرداند. در مجموع هاشمی رفسنجانی بدون تردید شخصیت بزرگ چهار دهه انقلاب اسلامی بوده‌است. درست است که از دی ماه ۹۵ به این سو او دیگر از نظر فیزیکی و ظاهری حضور ندارد، اما می‌توان ادعا کرد که اندیشه‌های او در کشور نهادینه شده‌است و تفکری که او برای ایران داشت اکنون از سوی دوستداران و حامیان او پیگیری می‌شود. به نظر می‌رسد خشت اولی که او در زمینه‌سازندگی بنا نهاد است آرام آرام از سوی ایرانیان به منزل مقصود خواهد رسید.» در ادامه حواص‌های گفت‌وگو را می‌خوانید.

در آستانه سالگرد درگذشت آیت‌الله هاشمی قرار داریم. پس از درگذشت ایشان معادلات سیاسی در ایران چه تغییری کرد؟

نام آیت‌الله هاشمی رفسنجانی با انقلاب اسلامی و محصول این انقلاب یعنی نظام جمهوری اسلامی گره خورده‌است. ارتباط وثیق اندیشه‌های هاشمی رفسنجانی با انقلاب و نظام را نمی‌توان کتمان کرد. آیت‌الله هاشمی شخصیتی همه‌جانبه بود که به جهت قرار گرفتن در یک موقعیت خاص زمانی توانست چهره نادر و بی‌نظیری از خود در تاریخ معاصر ایران به جا بگذارد. او یک عالم دینی

با هوش، آینده‌نگر، ژرف‌اندیش و مردمی بود. در تاریخ ایران زمین حکیمانی بودند که توانسته‌اند برای تاریخ خود حکمت، دانش و راهکارهایی برای توسعه و گسترش علم داشته باشند. قطعاً مرحوم هاشمی رفسنجانی یکی از این سیاستمداران حکیم نیک نام بوده‌است. به عنوان مثال می‌توان از بزرگمهر حکیم در ایران باستان نام برد که مردی حکیم و سیاستمداری دانا در دوران ساسانی بود. بعدها در تمدن اسلامی می‌توان از صاحب‌ابن‌عباد، حکیم ایرانی دوره ديلمیان نام برد که او هم نقش بسزایی در گسترش آبادانی و علم در زمانه خود داشت و در ایجاد کتابخانه‌های بزرگ نام‌نیکی از خود به جا گذاشته‌است. همچنین می‌توان از خواجه‌نظام‌الملک نام برد که با تأسیس نظامیه‌ها کار بزرگی انجام داد. دیگر شخصیتی که می‌توان از او به نیکی نام برد خواجه نصیر طوسی است که او هم در زمانه خود نقش مهمی در گسترش علم و دانش داشت. در دوره اخیر می‌توان از میرزا تقی‌خان فراهانی ملقب به امیرکبیر یاد کرد که توانست با تشکیل دارالفنون و اعزام دانشجویان به خارج و آوردن اسنادان بلژیکی و اتریشی یعنی استادانی غیر از روسی و انگلیسی به نوعی به سمت استقلال ایران حرکت کند. یکی از آخرین این حکیمان شش‌گانه مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی بود که توانست در مقطع بعد از انقلاب و سپری شدن بحران‌های سال‌های ۵۷ تا ۶۰ با پیشهاد تشکیل دانشگاه آزاد اسلامی علم را در سراسر ایران گسترش دهد. نتیجه این اقدام فارغ‌التحصیلان ده‌ها هزار نیروی متخصص و شکل‌گیری اشتغال پایدار بود. علاوه بر این می‌توان از تأسیس مترو در کلانشهری مانند تهران در همان روزهای جنگ نام برد. سنتی‌ها مخالف ساخت مترو در تهران بودند و آیت‌الله هاشمی برای اینکه در مقابل چنین مخالفت‌هایی جامعه را با خود داشته باشد، آن را در خطبه‌های نماز جمعه تهران مطرح کرد.

هاشمی چه وجه تمایزی نسبت به دیگر رهبران انقلاب ۵۷ داشت؟

هاشمی علاوه بر رویکرد علمی و نگاه مثبت و سازنده سنتی‌ها مخالف ساخت مترو در تهران بودند و آیت‌الله هاشمی برای اینکه در مقابل چنین مخالفت‌هایی جامعه را با خود داشته باشد، آن را در خطبه‌های نماز جمعه تهران مطرح کرد

حضور سه نسل را شاهد بود. او تلاش می‌کرد در سیاست داخلی اعتدال‌گرایی را به یک جریان غالب تبدیل کند و هرجا احساس می‌شد تندروی در حال چیره شدن است تلاش می‌کرد خط اعتدال برگرداند. در مجموع هاشمی رفسنجانی بدون تردید شخصیت بزرگ چهار دهه انقلاب اسلامی بوده‌است. درست است که از دی ماه ۹۵ به این سو او دیگر از نظر فیزیکی و ظاهری حضور ندارد، اما می‌توان ادعا کرد که اندیشه‌های او در کشور نهادینه شده‌است و تفکری که او برای ایران داشت اکنون از سوی دوستداران و حامیان او پیگیری می‌شود. به نظر می‌رسد خشت اولی که او در زمینه‌سازندگی بنا نهاد است آرام آرام از سوی ایرانیان به منزل مقصود خواهد رسید. در مجموع می‌توان او را یک عالم دینی روشن‌فکر، آینده‌نگر، باهوش، ژرف‌نگر و عمیق و مردمی دانست.

نگاه هاشمی نسبت به مقوله توسعه سیاسی چگونه بود؟

از قدیم گفته‌اند به عمل کار برآید به سخندانی نیست. در همان دوره ریاست جمهوری مرحوم هاشمی که مصادف با پایان جنگ تحمیلی عراق بر علیه ایران بود کافی است ما نگاهی به رشد و توسعه رسانه‌ها داشته باشیم. در این دوره ۸ ساله هفته‌نامه وزین‌کیان منتشر می‌شد که سردبیر آن شمس‌الواعظین بود. این هفته‌نامه که می‌توان آن را سخنگوی جریان روشنفکری دینی هم محسوب کرد نقش مهمی در ترویج افکار عمومی به خصوص دانشگاهیان و حوزویان داشت. دیدگاه‌های دکتر سروش به همراه نقد آنها در این مجله منتشر می‌شد و فضای خیلی خوبی را در عرصه داد و ستد فکری میان جریان‌ات فکری ایجاد کرده بود. همچنین مجله ایران فردا با مدیریت مرحوم عزت‌الله سبحانی منتشر می‌شد. این ماهنامه هم حرف‌های خیلی خوبی برای جامعه داشت. هفته‌نامه عصرما ازگان سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی ایران منتشر می‌شد که این هم در رشد و بالندگی جامعه خیلی نقش داشت. حتی جریان معروف به دگردیش هم نشریات خاص خودشان را داشتند که نمایان‌سختن، گردون و آدیبه از آن جمله بود. در این دوره سازمان‌های سیاسی و احزاب هم به تدریج فعال شدند که مهم‌ترین آنها سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی ایران بود که هدایت آن را براه‌دار نبوی، محمد سلامتی و محسن آرمن بر عهده داشتند و بعداً حزب کارگزاران سازندگی با مدیریت غلامحسین کرباسچی، حسین مرعشی و محمد هاشمی هم شروع به فعالیت کرد. در همین دوره روزنامه‌های وزینی مثل همشهری و ایران به صحنه آمدند. در مجموع مرحوم هاشمی دیدگاه مثبتی به توسعه سیاسی داشت. فراموش نکنیم این مجموعه رسانه‌ای، مقدمه دوم خرداد ۷۶ بود که منجر به پیروزی محمد خاتمی در انتخابات شد.

آقای هاشمی رفسنجانی به توسعه ایران می‌اندیشید و در این راه تحت تأثیر الگویی همچون امیرکبیر بود. او می‌دانست که برای رسیدن به توسعه و سرمایه‌گذاری در کشور امنیت لازم است. برای همین بود که او سلوک سیاسی خود را بر پایه منش اعتدال بنا گذاشته بود. هاشمی رفسنجانی تلاش می‌کرد از افراط و تفریط دور باشد. او همیشه دنبال آن بود که نوعی وفاق میان جناح‌های سیاسی ایجاد کند. این رویکرد تنها مربوط به پیش از انقلاب نیست. در دهه ۵۰ه که میان مبارزان خارج از کشور اختلافاتی بروز کرده بود او سفری به پاریس موفق شده بود این اختلافات را حل کرده و مبارزه را به گونه‌ای برای دیگر دوستان طراحی کند که دشمن اصلی فراموش نشود. هاشمی رفسنجانی تلافی سه نسل اول، دوم و سوم انقلاب بود و به خوبی می‌شد در تشیع جنازه تاریخی او

تعداد فوتی‌های تصادفات رانندگی تکان دهنده‌است

کدام دستگاه؟ نماینده پاکدشت در مجلس با اشاره به تعداد زیاد فوتی‌های ناشی از تصادفات رانندگی گفت: دستگاه‌های ذیربط باید برای کاهش فوتی‌های ناشی از تصادفات رانندگی تلاش کنند. به گزارش مهر، فرهاد بشیری در جلسه علنی یکشنبه (۱۶ دی ماه) مجلس شورای اسلامی طی تذکر شفاهی اظهار کرد: مطابق با آماری که رئیس پزشکی قانونی

کشور اعلام کرده، تعداد فوتی‌های ناشی از تصادفات رانندگی نسبت به سال گذشته بسیار تکان دهنده است. وی بیان کرد: در حالی تعداد فوتی‌های ناشی از تصادفات رانندگی افزایش یافته‌است که طی چند سال گذشته تلاش‌های زیادی انجام شد بلکه آمارهای فوتی‌های ناشی از تصادفات کاهش یابد اما متأسفانه این اتفاق نیفتاده است. نماینده پاکدشت در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: وزارت راه و شهرسازی و دیگر دستگاه‌های ذیربط باید به این موضوع توجه لازم را داشته باشند تا ما شاهد کاهش تعداد فوتی‌ها و آسیب دیدگان ناشی از تصادفات رانندگان باشیم.

تلنگر

مذاکرات هسته‌ای احیا می‌شود؟ ایران و معمای ۲ گفتمان

ایران که از دیرباز بازیگر محوری در خاورمیانه بوده، در مدیریت سیاست‌های داخلی و خارجی خود با چالش‌هایی روبه‌رو است. توسل به رویکردی معتدل به ویژه در مواجهه با مواضع جنگ دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده که به نظر می‌رسد کمپین «فشار حداکثری» را در اولویت قرار داده، پیچیدگی‌های حاکم را بیشتر کرده‌است. «مدرن دیپلماسی» مدعی شد، بازگشت دونالد ترامپ ایران را درگیر پارادوکس کرده‌است. در حالی که ترامپ در باب عدم تمایلش به درگیری‌های نظامی طولانی مدت آمریکادر خاورمیانه می‌گوید، این احتمال زیاد است که دولت او فشارهای اقتصادی و دیپلماتیک بی‌امان بر تهران را در اولویت قرار دهد. خروج از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) و اعمال مجدد تحریم‌های فلج‌کننده نشانه‌های استراتژی «فشار حداکثری» ترامپ در دوران نخست ریاستش بود. با این حال، ترامپ از رویارویی مستقیم نظامی، حتی پس از حوادث تشدیدکننده‌ای مانند سرنگونی پهلواد آمریکایی توسط ایران در سال ۲۰۱۹ و حملات به تأسیسات نفتی عربستان، که آمریکا آن را به حوثی‌ها، نیروی حامی ایران نسبت داد، اجتناب کرد. این محدودیت حمایت از تمرکز ترامپ بر اهرم فشار از طریق ابزارهای اقتصادی و دیپلماتیک به جای جنگ داشت. برای ایران، این یک چالش دوگانه ایجاد کرد، پرداختن به اثرات محسوس تحریم‌ها و در عین حال تفسیر سیگنال‌های چندگانه رئیس‌جمهور آمریکا در مورد اقدام نظامی. در چنین شرایطی جناح‌های مختلف در ایران، دو تفسیر از استراتژی ترامپ دارند، گروهی می‌گویند این رویکرد فرصت است و گروهی دیگر می‌گویند تهدید است.

دو تفسیر

مدرن دیپلماسی ادا عا کرد: محافظه‌کاران در ایران به شدت با رایزنی مخالف هستند، به باور این گروه کمپین فشار حداکثری ادامه تلاش‌های تاریخی غرب برای تضعیف استقلال ایران است. از همین رو بر نیاز به اتخاذ موضعی متمركز بر امنیت تأکید دارند. در چنین شرایطی نگرانی‌های امنیتی ایران به دلیل لغل و انفعال‌های منطقه‌ای تشدید شده است. از درگیری‌های مقاومت گرفته تا رقابت با عربستان سعودی و اسرائیل، محافظه‌کاران بر لزوم هوشیاری و بازدارندگی تأکید دارند. برنامه موشکی بالستیک ایران و حمایت از متحدان منطقه‌ای مانند حزب‌الله و حوثی‌ها، به‌رغم افزایش انتقاد‌های آمریکا و بین‌المللی، به استراتژی تمرکز بر امنیت تبدیل شده‌است. ترور (شهید) سرلشکر قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در ژانویه ۲۰۲۰ توسط ترامپ، خشم عمیقی پدید آورد. (شهید) سلیمانی تنها یک استراتژیست نظامی بلکه نماد مقاومت ایران در برابر نفوذ آمریکا در منطقه بود. ترور او این باور را میان محافظه‌کاران تقویت کرد که اتکا به قدرت سخت برای حفظ نظام ضروری است. این تشریح در ادامه ادعا کرد، در داخل ایران، مدت‌هاست که بین محافظه‌کاران و عمل‌گرایان شکاف وجود دارد. عمل‌گرایان که بسیاری از آنها از برنامه حمایت کردند، استدلال می‌کنند که تعامل دیپلماتیک و اصلاحات اقتصادی برای کاهش نارضایتی و ادغام ایران در اقتصاد جهانی ضروری است. در دوران ترامپ، فرورپاشی توافق هسته‌ای و مشکلات اقتصادی متعاقب آن، از جمله افزایش تورم و بیکاری، عمل‌گرایان را در شرایط سختی قرار داد و تاثیر تحریم‌ها در برجسته کرد. در مقابل، محافظه‌کاران از سیاست‌های ترامپ برای تأیید روایت ضدآمریکایی‌شان استفاده کرده و بر این باورند که حتی در صورت دستیابی به توافق هم نمی‌توان به ایالات متحده اعتماد کرد.

دوره‌ای مهم

به ادعای این تشریح، به‌رغم سیاست‌های تهاجمی ترامپ، بی‌زاری اواز جنگ فرصت‌های متعددی برای دیپلماسی ایجاد کرد. حتی با وجود ادامه تشدید تحریم‌ها، ترامپ برای مذاکره درباره توافق جدید با ایران تمایل داشت. با این حال، ایران همچنان تردید داشت و پیشنهادهات ترامپ را با فعل او سازگار نمی‌دانست. پاسخ ایران به سیاست‌های ترامپ ترکیبی از تلافی و صبر استراتژیک بود. تهران دست به اقدامات حساب‌شده‌ای مانند کاهش پایبندی به برجام و توقیف نفت‌کش‌های خارجی زد تا نشان دهد که مقاومت خود را بدون ایجاد درگیری ادامه خواهد داد. در همان زمان، تهران بر تغییر بالقوه در رهبری آمریکا که می‌توانست منجر به آن شود که این بازیگر به رویکرد مطلوب‌تری متوسل شود، متمركز شد. این استراتژی با انتخاب جو بایدن در سال ۲۰۲۰ که امیدها را برای تعامل دیپلماتیک تجدید کرد، در اولویت قرار گرفت. بااین‌همه در دوران ریاست بایدن نیز تلاش‌های برای تحقق توافق شکست خورد. رویکرد ایران در برابر مواضع ترامپ و کمپین فشار حداکثری رئیس‌جمهور آمریکا، این کشور را برجسته کرد. محافظه‌کاران پیچیدگی‌های سیاست داخلی و خارجی این کشور را برجسته کرد. محافظه‌کاران مقاومت و بازدارندگی را در اولویت قرار دادند و سیاست‌های ترامپ را بخشی از یک تهدید وجودی گسترده‌تر برای ایران می‌دانند.